Grästorps kommun

Plan för att motverka kränkande behandling trakasserier och diskriminering

För att främja trygghet och trivsel

Äventyret läsåret 2026–2027

Innehåll

Bakgrund 5
Normer och värden 5
Värdegrunden ska genomsyra utbildningen och undervisningen 5
Innehåll och uppföljning av plan mot kränkande behandling 6
Syfte med trygghetsarbetet 6
Definition av begrepp 6
Kränkande behandling 6
Hur kan kränkande behandling ta sig till uttryck? 6
Bedömning av kränkande behandling 6
Begreppet mobbning finns inte i skollagen eller diskrimineringslagen 7
Diskriminering, trakasserier och sexuella trakasserier 7
Gällande bestämmelser för förskolans verksamhet 7
Nolltolerans och förbud mot kränkande behandling och diskriminering 7
Krav på aktiva åtgärder 7
Personalens och rektorns informations- respektive anmälningsskyldighet 8
Aktiva åtgärder mot diskriminering 8
Vad menas med "i samband med verksamheten"? 9
Vad menas med att personalen aktivt ska uppmärksamma kränkande behandling, trakasserier och sexuella trakasserier? 9
Vad menas med att personalen aktivt ska motverka kränkande behandling, trakasserier och sexuella trakasserier och se till att de hanteras? 9
Vad menas med ”allvarlig eller upprepad” kränkande behandling? 9
Måste information till rektorn om händelser med upplevd kränkande behandling, trakasserier eller sexuella trakasserier lämnas skriftligt? 10
Vad innebär skyldighet att utreda och åtgärda uppgiven kränkande behandling? 10
Hur snabbt ska huvudmannens utredning om kränkande behandling göras och vem ska genomföra utredningen? 10
Förbud mot repressalier 10
Vilken rätt till information har vårdnadshavare om deras barn har blivit utsatt för kränkande behandling? 10
Ska verksamheten anmäla eller lämna information om kränkningar till andra myndigheter, till exempel polisen eller socialnämnden? 11
Samverkan och kommunikation 11

Utvärdering av föregående år plan för att motverka kränkande behandling, trakasserier och kränkande 11
behandling 11
Främjande åtgärder 11
Åtgärd: 11
Utvärdering: 11
Åtgärd: 12
Utvärdering: 12
Förebyggande åtgärder 12
Åtgärd: 12
Utvärdering: 12
Åtgärd: 12
Utvärdering: 12
Åtgärd: 12
Utvärdering: 13
Åtgärd: 13
Utvärdering: 13
Undersökningar och genomförda kartläggningar 13
Trygghetsvandringar 13
Medledarperspektiv 13
Policys och riktlinjer 13
Barnråd 13
Statistisk 13
Sammanfattande analys 14
Diskrimineringsgrunder 14
Normer och värden 14
Trygghet 14
Planerade åtgärder läsåret 2026–2027 14
Främjande åtgärder: 14
Åtgärd: 14
Åtgärd: 15
Åtgärd: 15
Förebyggande åtgärder: 16
Åtgärd: 16

Åtgärd: 16
Rutin för åtgärdande arbete vid kränkande behandling och trakasserier 16
Referenslista 18
Bilagor 19

Bakgrund

Kränkande behandling och diskriminering får inte förekomma i förskolor eller andra skollagsreglerade verksamheter (Skolverket 2026). Förskolan Äventyrets plan för att motverka kränkande behandling, trakasserier och diskriminering innefattar ett beskrivande och sammanhållande dokument av det främjande, förebyggande och åtgärdande arbetet kring normer värden samt trygghet och trivsel. Planen utgår från skollag, diskrimineringslag, läroplan, FN:s barnkonvention och förordningen om barns och elevers deltagande i arbetet med en plan mot kränkande behandling. Trygghetsarbetet ingår i förskolans uppdrag att skapa och upprätthålla goda lärmiljöer för alla barn. Vi ser trygghet som en av förutsättningarna för lärande (Skolverket, 2022). Vårt mål är att utbilda världsmedborgare som kan göra skillnad för sig själv och andra.

Förskolan Äventyret är en byggnad bestående av två spegelvända förskolor, röd och grön sida. Förskolan har plats för ca 170 barn, mellan 1–6 år. Förskolans trygghetsteam består av förskollärare, pedagogisk handledare samt rektor. Trygghetsarbetet ingår i förskolans uppdrag att utgå från en helhetssyn på barnet och barnets behov och utformas så att omsorg, utveckling och lärande bildar en helhet (Skollagen, kap.8 2§).

Som en del av förskolans trygghetsarbete har barnen tillsammans med personal upprättat förhållningsregler om hur vi vill vara mot varandra som förskolan enats om är betydelsefulla för en trygg, lärande och hälsofrämjande lärmiljö.

Ändringar i skollagens bestämmelser om åtgärder mot kränkande behandling trädde i kraft 1 augusti 2026 (Skolverket, 2026).

Normer och värden

I förskolan ska undervisningen ske under ledning av förskollärare och syfta till barns utveckling och lärande genom inhämtande och utvecklande av kunskaper och värden.

Alla som arbetar i förskolan ska följa de normer och värden som förskolans läroplan anger och bidra till att genomföra förskolans uppdrag.

Perspektiven om, genom och för är ett stöd för arbetet med det sammanhållna värdegrunds- och utbildningsuppdraget i förskolan.

Värdegrunden ska genomsyra utbildningen och undervisningen

Förskolans värdegrund ska genomsyra hela utbildningen och all undervisning. Det innebär bland annat att barn ska få möjlighet att utveckla empati för och omtanke om andra. De ska också få möjlighet att utveckla ett solidariskt, jämlikt och jämställt förhållningssätt.

Arbetet med förskolans värdegrund ska också främja likabehandling och barns rätt till delaktighet och inflytande. Det arbetet handlar även om att vuxna i förskolan ska ha likvärdiga förväntningar på och skapa likvärdiga förutsättningar för alla barn (Skolverket, 2026b).

Arbeta med förskolans och skolans värdegrund - Skolverket

Innehåll och uppföljning av plan mot kränkande behandling

Syftet med denna plan är att skapa en trygg miljö där alla barn känner sig respekterade och trygga. Genom att främja trygghet, trivsel och en positiv förskolemiljö kan alla trivas, lära och utvecklas.

Planen för att motverka kränkande behandling, trakasserier och diskriminering - För att bidra till trygghet och trivsel är avgörande för att skapa en trygg och lärande miljö. I planen definieras vad som menas med kränkande behandling, trakasserier och diskriminering, vilket skapar förståelse för främjande, förebyggande och åtgärdande arbete samt aktiviteter för att främja respekt och inkludering. Vidare innehåller planen tydliga rutiner för hur händelser ska rapporteras och hanteras.

Planen följs upp och utvärderas kontinuerligt för att vi på förskolan Äventyret ska kunna säkerställa att planen är effektiv och för att vi ska kunna göra nödvändiga justeringar för att förbättra den ytterligare. Det är av yttersta vikt att all personal och även barn och deras vårdnadshavare känner till planen.

Syfte med trygghetsarbetet

Förskolans trygghetsarbete syftar till att sträva mot att inga kränkningar eller någon form av diskriminering ska förekomma samt att skapa en trygg, trivsam och främjande lärmiljö.

Trygghetsteamets arbete främjar ovanstående samt stödjer arbetet med att skapa struktur och tydlighet gällande rutiner vid uppkomna situationer. Vidare stödjer trygghetsarbetet och förskolan Äventyrets plan för att motverka kränkande behandling, trakasserier och diskriminering skapande av medvetenhet och delaktighet hos alla barn och personal kring dessa frågor.

Definition av begrepp

Skolverket (2026) definierar viktiga begrepp enligt följande:

Kränkande behandling

Skollagens definition av kränkande behandling är ”ett uppträdande som utan att vara diskriminering enligt diskrimineringslagen kränker ett barns eller en elevs värdighet”. För att ett uppträdande ska utgöra kränkande behandling enligt skollagen ska det alltså inte ha samband med någon diskrimineringsgrund.

Hur kan kränkande behandling ta sig till uttryck?

Kränkande behandling i skollagens mening kan utföras av en eller flera personer och även riktas mot en eller flera personer. Ett barn kan till exempel bli utsatt för kränkande behandling av personal eller av ett eller flera andra barn. Kränkningarna kan äga rum vid enstaka tillfällen eller vara systematiska och återkommande. De kan vara synliga och handfasta eller dolda och subtila.
Kränkande behandling kan till exempel vara nedsättande ord, ryktesspridning, förlöjliganden eller fysiska handlingar som slag, sparkar och knuffar, men kan även bestå av utfrysning eller hot. Kränkande behandling kan också förekomma digitalt, till exempel på sociala medier.

Bedömning av kränkande behandling

Bedömningen av vad som är kränkande behandling behöver alltid göras utifrån omständigheterna i det enskilda fallet.

Begreppet mobbning finns inte i skollagen eller diskrimineringslagen

En vanlig användning av ordet är om ett barn blir utsatt för upprepad negativ handling som syftar till att tillfoga barnet skada eller obehag.

Kränkande behandling, trakasserier och sexuella trakasserier kan hända en gång eller vid upprepade tillfällen. Dessa är därför bredare, och kan innefatta mobbning men även andra kränkande beteenden.

Diskriminering, trakasserier och sexuella trakasserier

Diskriminering är, något förenklat, när någon missgynnas eller kränks och missgynnandet eller kränkningen har samband med någon av de sju diskrimineringsgrunderna:

- kön
- könsöverskridande identitet eller uttryck
- etnisk tillhörighet
- religion eller annan trosuppfattning
- funktionsnedsättning
- sexuell läggning
- ålder

Begreppet trakasserier i definieras i diskrimineringslagen som ett uppträdande som kränker någons värdighet och som har samband med någon av diskrimineringsgrunderna.

Med sexuella trakasserier avses i diskrimineringslagen ett uppträdande av sexuell natur som kränker någons värdighet.

Gällande bestämmelser för förskolans verksamhet

Nolltolerans och förbud mot kränkande behandling och diskriminering

Förskolor och andra skollagsreglerade verksamheter ska vara en trygg och säker plats för alla barn. Det råder nolltolerans mot kränkande behandling av barn och det är förbjudet för huvudmannen och personalen att utsätta ett barn för sådan behandling.

Det finns också ett förbud mot alla former av diskriminering av barn i skollagsreglerade verksamheter, vilket framgår av diskrimineringslagen. Att barn inte får diskrimineras framgår även av artikel 2 i barnkonventionen (Skolverket, 2026).

Krav på aktiva åtgärder

Skollagen ställer krav på ett arbete med aktiva åtgärder mot kränkande behandling. Skyldigheten att aktivt motverka alla tendenser till kränkande behandling regleras även i läroplanerna.

I de inledande delarna i förskolans läroplan framgår att intolerans, förtryck och våld, till exempel rasism, sexism och hedersrelaterat våld och förtryck, ska förebyggas och bemötas med kunskap och aktiva insatser.

Huvudmannen ska se till att det varje år, för varje särskild verksamhet, upprättas en plan mot kränkande behandling. Syftet med planen är att förebygga och förhindra kränkande behandling.

Planen ska vara ”levande” i den meningen att den ständigt ska vara aktuell i verksamhetens dagliga arbete. Enligt förarbetena är det viktigt att planen utformas utifrån den unika verksamhetens behov för att den ska fungera på ett ändamålsenligt sätt.

Planen mot kränkande behandling ska innehålla:

- en översikt över de åtgärder som behövs för att förebygga och förhindra kränkande behandling av barn,
- en redogörelse för vilka av dessa åtgärder som avses att påbörjas eller genomföras under det kommande året, och
- en redogörelse för hur de planerade åtgärderna i föregående års plan har genomförts.

Planen bör dels ta sikte på ingripanden i akuta situationer, dels avse både förebyggande och uppföljande verksamhet. Planen ska också bland annat innehålla rutiner för hur personalen ska agera, rutiner för ansvarsfördelning samt rutiner för hur händelser och åtgärder ska dokumenteras.

Planen mot kränkande behandling ska upprättas, följas upp och ses över under medverkan av barnen vid den verksamhet som den gäller för. Utformningen och omfattningen av barnens deltagande ska anpassas efter deras ålder och mognad (Skolverket, 2026).

Personalens och rektorns informations- respektive anmälningsskyldighet

All personal i skollagsreglerade verksamheter är skyldig att aktivt uppmärksamma och motverka kränkande behandling samt trakasserier och sexuella trakasserier i samband med verksamheten. All personal är också skyldig att se till att sådan behandling och sådana trakasserier hanteras.

Personal som får kännedom om att ett barn anser sig ha blivit utsatt för allvarlig eller upprepad kränkande behandling, eller allvarliga eller upprepade trakasserier eller sexuella trakasserier, i samband med verksamheten är skyldig att informera rektorn om detta.

Personal som får kännedom om att ett barn anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling, trakasserier eller sexuella trakasserier av någon i personalen ska informera rektorn i samtliga fall.

Med kännedom avses att informationen inkommit genom anmälan eller på annat sätt. Hur personalen fått kännedom om händelsen saknar alltså betydelse. Det kan till exempel handla om att ett barn berättar om en upplevd kränkning eller att personalen själv ser eller hör något som kan vara kränkningar, trakasserier eller sexuella trakasserier. Det kan ibland vara svårt för ett barn att förmedla sin känsla av att ha blivit kränkt. Särskilt yngre barn kan ha svårt att sätta ord på sina känslor. Barnet kan därför behöva ta hjälp av personalen.

En rektor som får sådan information är i sin tur skyldig att anmäla detta till huvudmannen (Skolverket, 2026).

Aktiva åtgärder mot diskriminering

Skolans skyldighet att aktivt motverka alla tendenser till diskriminering regleras även i läroplanerna. I de inledande delarna i skolans läroplaner framgår att intolerans, förtryck och våld, till exempel rasism, sexism och hedersrelaterat våld och förtryck, ska förebyggas och bemötas med kunskap och aktiva insatser. (Skolverket 2026).

Vad menas med "i samband med verksamheten"?

Skolhuvudmäns ansvar för åtgärder mot kränkande behandling sträcker sig bland annat till vad som händer på väg till och ifrån den aktuella verksamheten. Däremot kan man inte begära att ansvariga personer ingriper mot kränkningar i andra sammanhang, såvida dessa inte har ett nära samband med vad som förekommit i verksamheten. Exempel på händelser som ansetts ha ett naturligt samband med verksamheten är trakasserier som inträffar i samband med en utflykt. Om personalen uppmärksammar att ett barn mår dåligt i förskolan på grund av interaktioner med andra barn på fritiden ska dock personalen vara särskilt uppmärksam på om barnet utsätts för kränkande behandling, trakasserier eller sexuella trakasserier i förskolan.

Om en händelse har samband med verksamheten är något som måste bedömas i det enskilda fallet (Skolverket, 2026).

Vad menas med att personalen aktivt ska uppmärksamma kränkande behandling, trakasserier och sexuella trakasserier?

Att ”aktivt uppmärksamma” innebär bland annat att vara uppmärksam på signaler som tyder på att ett barn är ensamt eller utsatt. Det kan exempelvis avse att uppmärksamma om barnet i förskolan är utesluten ur vissa konstellationer eller barngrupper. Ansvaret innefattar också att personalen uppmärksammar om det finns konflikter i barngruppen och tar ställning till om det finns skäl att ingripa eller agera på något sätt för att hantera konflikten. Personalens ansvar innefattar också att uppmärksamma om det finns en jargong eller ett språkbruk i barngruppen som inte står i överensstämmelse med utbildningens värdegrund och de normer och värden som ska prägla verksamheten (Skolverket, 2026).

Vad menas med att personalen aktivt ska motverka kränkande behandling, trakasserier och sexuella trakasserier och se till att de hanteras?

Formuleringarna om att ”aktivt motverka” och ”se till att sådan behandling och sådana trakasserier hanteras” innebär att det ibland behöver göras en bedömning av vilka åtgärder som behöver vidtas när ett barn anser sig utsatt för någon form av kränkningar i samband med verksamheten. I vissa fall vidtas åtgärder omgående, exempelvis genom att personalen ingriper mot ett pågående bråk eller konflikt. Det kan också handla om att ingripa om ett barn utsätts för utfrysning eller någon annan form av psykisk kränkning. Syftet med de åtgärder som vidtas är att få kränkningarna, trakasserierna eller de sexuella trakasserierna att upphöra (Skolverket, 2026).

Vad menas med ”allvarlig eller upprepad” kränkande behandling?

Personalens skyldighet att informera rektorn om att ett barn anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling av en annat barn är begränsad till sådan behandling som är upprepad eller allvarlig. Det ska dock ses i ljuset av att all personal har en skyldighet att aktivt uppmärksamma och motverka kränkande behandling, trakasserier och sexuella trakasserier i samband med verksamheten och se till att sådan behandling och sådana trakasserier hanteras.

Det är den personal som får kännedom om uppgifterna som avgör om den kränkande behandlingen är upprepad eller allvarlig, och som i förekommande fall ansvarar för att informera rektorn.

Att personal som får veta att ett barn anser sig ha blivit utsatt vid fler än ett tillfälle är skyldig att informera rektorn om det innebär inte att personal som får kännedom om att ett barn anser sig ha utsatts för kränkande behandling vid ett enstaka tillfälle är förhindrad att informera rektorn. Rektorn bör informeras om personalen bedömer att det finns en risk för att det som inträffat kan komma att upprepas (Skolverket, 2026).

Måste information till rektorn om händelser med upplevd kränkande behandling, trakasserier eller sexuella trakasserier lämnas skriftligt?

I Grästorps kommun sker information till rektor via anvisat digitalt system där även eventuell utredning, analys av åtgärder samt uppföljning dokumenteras.

Vad innebär skyldighet att utreda och åtgärda uppgiven kränkande behandling?

När ett barn anser sig ha blivit utsatt för sådan kränkande behandling som rektorn ska anmäla till huvudmannen (i detta fall Grästorps kommun) ska huvudmannen skyndsamt utreda omständigheterna kring de uppgivna kränkningarna. Om utredningen visar att kränkande behandling förekommit ska huvudmannen vidta de åtgärder som skäligen kan krävas för att förhindra kränkande behandling i framtiden.

Om det är personal i verksamheten som har utsatt ett barn för kränkningar finns ett arbetsrättsligt regelverk som kan bli tillämpligt (Skolverket, 2026).

Hur snabbt ska huvudmannens utredning om kränkande behandling göras och vem ska genomföra utredningen?

Huvudmannens utredning av omständigheterna kring uppgivna kränkningar ska göras skyndsamt. Någon definition av begreppet ”skyndsamt” finns inte i skollagen. I alla ärenden som rör barn ska barnets bästa vara utgångspunkt, och barnets inställning ska så långt det är möjligt klarläggas (Skolverket, 2026).

Förbud mot repressalier

Ett barn eller en elev får inte utsättas för repressalier för att hen medverkat i en utredning om kränkande behandling, trakasserier eller sexuella trakasserier. Detsamma gäller om barnet eller eleven anmält eller påtalat att någon handlat i strid med bestämmelserna om åtgärder mot kränkande behandling, trakasserier eller sexuella trakasserier (Skolverket, 2026).

Vilken rätt till information har vårdnadshavare om deras barn har blivit utsatt för kränkande behandling?

Enligt skollagen ska vårdnadshavare fortlöpande informeras om barnets utveckling. Förskolors ansvar för samarbete med vårdnadshavare och hemmen utvecklas ytterligare i läroplanerna. Det finns ingen bestämmelse i skollagen som reglerar exakt när eller på vilket sätt vårdnadshavare ska få information om deras barn har blivit utsatt för kränkande behandling (Skolverket, 2026).

Ska verksamheten anmäla eller lämna information om kränkningar till andra myndigheter, till exempel polisen eller socialnämnden?

En anmälan till polisen eller en orosanmälan till socialnämnden ersätter inte andra skyldigheter som huvudmän, rektorer och annan personal har, exempelvis att informera om, anmäla, utreda och i förekommande fall åtgärda kränkande behandling, trakasserier eller sexuella trakasserier. (Skolverket, 2026).

Samverkan och kommunikation

Med utgångspunkt i de kartläggningar och undersökningar som genomförs lyfts frågor i trygghetsteamet som blir till underlag för det fortsatta arbetet med upprättandet av planen för att motverka kränkande behandling, trakasserier och diskriminering samt uppföljning och åtgärder i trygghetsarbetet.

Personal samverkar kring utformande och genomförande genom deltagande i trygghetsteam samt pedagogiska konferenser och APT.

Samverkan mellan barn och personal sker i undervisning och lärmiljö.

Planen för att motverka kränkande behandling, trakasserier och diskriminering kommuniceras till vårdnadshavare under utvecklingssamtal och/eller samverkansmöten med vårdnadshavare samt via Edlevo och kommunens hemsida.

Utvärdering av föregående år plan för att motverka kränkande behandling, trakasserier och kränkande behandling

Främjande åtgärder

Åtgärd:

Uppmärksamma olika högtider och fira specifika dagar som ”Rocka sockorna”, FN-dagen och olika kulturer. Vi använder oss av ett systematiskt högtidsårshjul. Att skapa en lugn, trygg och inkluderande miljö samt en vi-känsla på förskolan.

Utvärdering:

Efter sammanslagning har fokus legat på att skapa en gemensam förskola och på att arbeta ihop barngrupperna. Vi har arbetat för att skapa en lugn, trygg och inkluderande miljö. Högtidsteamet har gjort ett bra arbete kopplat till högtider, men på hemvisterna har flertalet inte blivit gjorda. T.ex. Rocka sockorna uppmärksammades men FN-dagen kom inte med. De ”traditionella” högtiderna uppmärksammas lättare än andra specifika dagar och högtider från andra kulturer.

Åtgärd:
Uteverksamhet med pedagogledda aktiviteter och undervisning som organiseras för att främja en meningsfull och lärande utevistelse för alla barn.

Utvärdering:
Pedagogiskt ledda aktiviteter utomhus är oftast kopplat till att göra promenader kopplat till projekt. Vi kan alla bli bättre på att erbjuda och locka till gemensamma lekar och utmaningar på gården. Kopplat till projekt görs mer än andra delar som skulle kunna få med allt fler läroplansmål. Ambjörnsgårdens fredagstvärs används utomhus när vädret tillåter detta, vilket är uppskattat hos alla. Alla pedagoger behöver prioritera pedagogledda aktiviteter utomhus, vi kan se att eftermiddagar skulle vara möjliga till dessa.

Förebyggande åtgärder

Åtgärd:
Arbeta med språkbruk och nolltolerans genom gröna tråden i hela bildningsverksamheten. Att alla barn aktivt tar motstånd från trakasserier och diskriminering. Samt att alla på förskolan utvecklar ett normkreativt förhållningssätt.

Utvärdering:
Det är ett arbete som vi alla är tydliga och samspelta i. Visst förekommer det negativt språkbruk, men väldigt sällan och då har vi en tydlig gemensamt förhållningssätt för att motverka. Alla negativa ord är förbjudna. När diskriminering börjar märkas sätts åtgärder snabbt in för att motverka. Däremot kan vi höra att barn får till sig negativt språkbruk via staketet mot skolan/fritids, där äldre barn ber yngre att härma deras ord. Alla pedagoger på båda sidorna behöver gemensamt vistas och uppmärksamma vad som sker vid staket. Detta gäller båda sidorna.

Åtgärd:
Arbeta med nolltolerans kring skojbråk på förskolan. Att samtlig personal, vårdnadshavare och barn tar avstånd från skojbråk som uttryck för maktlekar kopplat till kränkande behandling, trakasserier och diskrimineringsgrunderna.

Utvärdering:
All personal är tydliga med att allt skojbråk är förbjuden och att barn ska byta lek när dessa är på väg att starta. Vi har barn som gärna vill starta och utmana varandra inte utifrån makt utan för att mäta varandras kraft. De leker mycket barnkultur där ex. brottning ingår. Nolltolerans gäller även i dessa fall. Barnen är snabba på att formulera om vad de gör för att legitimera sin lek.

Åtgärd:
Normer och värden dialogas systematiskt i teamen. Att synliggöra och lyfta frågor kring normer och värden samt att motverka kränkande behandling, trakasserier och diskriminering i teamens barngrupper.

Utvärdering:

Genom SKA-arbete, dialog i Ledning och Stimulans och genom trygghetspromenader arbetas det systematiskt med normer och värden i teamen. I vardagen tas det upp när det pågår, vi är även noga med gruppindelningar för att motverka, även våra positioneringar är av vikt för att motverka. Vi kan göra ett tydligare jobb gentemot barngrupperna för att lyfta upp trakasserier och diskriminering. Boksamtal och högläsning med detta som grund kan vara en ny åtgärd.

Åtgärd:

Kompetensutveckling kring genus, förhållningssätt, bemötande och undervisning. Att alla barn aktivt tar motstånd från trakasserier och diskriminering. Samt att alla på förskolan utvecklar ett normkreativt förhållningssätt.

Utvärdering:

Genus är ett område som inte lyfts varken i barngrupper eller hos pedagoger. Hur lyfter vi det utan att göra det till något specifikt. (Föreläsning: hur arbetar vi med detta på ett naturligt sätt, utan att ändra barnens syn att det inte är skillnad) Här kan böcker med olika innehåll vara än en ingång.

Undersökningar och genomförda kartläggningar

Trygghetsvandringar

För att kartlägga den fysiska och psykosociala lärmiljön genomförs trygghetsvadringar bland 3–5 åringarna på förskolan.

Medledarperspektiv

Under APT samt pedagogiska konferenser har medledare haft dialoger kring tryggheten på förskolan utifrån kartläggningar, observationer och trygghetsvadringar för att lämna synpunkter och förslag till trygghetsteamets fortsatta arbete med upprättande av trygghetsplan för kommande år.

Policys och riktlinjer

Förskolan arbetar utifrån en hälsofrämjande och förebyggande inriktning.

Barnråd

I dessa forum diskuteras frågor gällande normer och värden, undervisning och lärmiljö samt trygghet och trivsel. Barnens delaktighet i trygghetsarbetet kommer till stor del till uttryck här.

Statistisk

Statistiska underlag för framtagande av plan för att motverka kränkande behandling, trakasserier och diskriminering sker genom trygghetsvandringar, observationer, anmälningar, utredningar och uppföljningar kring kränkande behandling, trakasserier och diskriminering samt tillbud och olycksfall i DF Respons.

Sammanfattande analys

Diskrimineringsgrunder

Under året 2026 har 3/4 ärenden handlar om etniskt ursprung och en handlar om bitning. Alla ärenden är avslutade. Det är två olika barn som är utsatta under en viss period, det är olika barn som utsatte. Även om de tre ärenden är avslutade så arbetas det vidare med normer och värden och diskrimineringsgrunderna i barngrupperna. Vi ser att ett fortsatt arbete kring behovet av att vidga vyer och förståelse inom det normkreativa området och diskrimineringsgrunder behöver fortsätta i förskolan. Genom att få möjlighet att möta olikheter och få förståelse för dessa i förskolan genom dialog och material som ex. medvetna böcker.

Normer och värden

Utifrån de analyser som har gjorts under året 2026 från observationer ser vi att ett fortsatt område att arbeta vidare med är barnens språkbruk, framför allt hur man bemöter varandra i konflikt och när de är oense. Barnen är medvetna om vilket språkbruk som förväntas, men påverkas av sin resiliens. Vi ser också att flera barn, främst bland de äldre barnen på förskolan, förkommer det ibland skojbråk. Både språkbruk samt skojbråk påverkar konflikter, kränkande behandling och trakasserier på ett negativt sätt. Samtliga på förskolan ska fortsätta arbeta för en nolltolerans. Språkbruket har också ofta en koppling till diskrimineringsgrunderna.

Trygghet

I förskolans trygghetsvandringar, som genomförs med de tre äldsta åldrarna, går vi igenom trygga och otrygga platser på förskolan. Vi upplever från både röd och grön sida att svaren från trygghetsvandringen är beroende av humör och dagsformsbaserade. Det som ändå framkommit är att barnen upplever de flesta platserna på förskolan som trygga. Dock så visar statistiken att ett fåtal barn på individnivå upplever otrygghet kopplat till vissa platser, vilket innebär att pedagogerna behöver vara särskilt uppmärksamma utifrån den statistik som de får del av genom trygghetsvandringarna. Det visar sig även i år att toalettbesök upplevs som otrygga platser där man upplever utsatthet. Vissa barn vill gärna ha en pedagog närvarande då de inte vågar stänga eller låsa dörren. Några få individer upplever otrygghet på gården, framför allt i skogen på Röda sidan. Statistiken visar på att vissa individer med särskilt behov gör vissa rum och områden otrygga för några individer.

Planerade åtgärder läsåret 2026–2027

Främjande åtgärder:

Åtgärd:

Vi behöver tillsammans lyfta upp och dialoga kring vilka högtider och specifika dagar som uppmärksammas och varför. För att göra dessa till en helhet i utbildningen och inget tillägg.

För att sedan uppmärksamma olika högtider och fira specifika dagar som ”Rocka sockorna”, FN-dagen och olika kulturer. Vi använder oss av ett systematiskt högtidsårshjul.

Mål:

Samsyn och tydliga riktlinjer kring vilka som uppmärksammas och hur.

Tidsplan:
Dialoger behöver göras nästa termin.

Ansvarig:
Lärledarna ansvarar för att detta kommer upp till dialog.

Åtgärd:
Fortsätta arbeta med språkbruk och nolltolerans genom gröna tråden i hela bildningsverksamheten. Att alla barn aktivt tar motstånd från trakasserier och diskriminering. Samt att alla på förskolan utvecklar ett normkreativt förhållningssätt.

Mål:
Att negativt språkbruk ej används i förskolan.

Tidsplan:
Ständigt arbete

Ansvarig:
All personal på förskolan.

Åtgärd:
Arbeta med nolltolerans kring skojbråk på förskolan. Att samtlig personal, vårdnadshavare och barn tar avstånd från skojbråk som uttryck för maktlekar kopplat till kränkande behandling, trakasserier och diskrimineringsgrunderna.

Mål:
Att skojbråk ej förekommer i förskolan.

Tidsplan:
Ständigt arbete

Ansvarig:
All personal på förskolan.

Åtgärd:
Uteverksamhet med pedagogledda aktiviteter och undervisning som organiseras för att främja en meningsfull och lärande utevistelse för alla barn.

Mål:
Främja en inkluderande utevistelse med bl.a. rörelse och samspel som grund.

Tidsplan:

Kommande läsår.

Ansvarig:

Alla pedagoger

Förebyggande åtgärder:

Åtgärd:

Addera material på hemvisterna som visar på olikheter och normerkreativitet. Så som böcker, spel och okodat material ska finnas på alla hemvister. Dessa ska vävas in och vara en självklar del av miljöer och utbildning. (se miljömatris)

Mål:

Normkreativitet ska bli en självklar del i våra miljöer och vårt material.

Tidsplan:

Kommande läsår

Ansvarig:

Alla pedagoger i förskolan.

Åtgärd:

Alla pedagoger behöver ta ansvar för att positionera sig i skog och vid områden mot skola och fritids för att finnas med i mötet med äldre elever. Vi önskar ett samarbete med personal från skolan kring språkbruk och ageranden som sker i dessa områden.

Mål:

Alla ska känna sig trygga inom förskolans område

Tidsplan:

Omgående

Ansvarig:

Alla pedagoger

Rutin för åtgärdande arbete vid kränkande behandling och trakasserier

Alla på förskolan har som uppdrag att motverka alla former av kränkande behandling och trakasserier genom såväl främjande, förebyggande och åtgärdande arbete. I det åtgärdande arbetet för att motverka alla former av kränkande behandling och trakasserier har all personal på förskolan som ansvar och skyldighet att ingripa och agera direkt vid misstanke om kränkande behandling. Exempel på kränkande behandling kan vara verbala såväl som fysiska kränkningar samt trakasserier kopplade till diskrimineringsgrunderna.

Dokumentation vid misstanke om allvarlig eller upprepad kränkande behandling eller trakasserier samt om händelsen utförts av personal, ska ske i skolans dokumentationssystem DF respons där information går till rektor samt huvudman samt dokumentation av utredning, åtgärder och uppföljning.

Den som hör, ser eller får höra talas om något som kan misstänkas vara kränkande behandling eller trakasserier informerar rektor via DF respons, anmälan sker därigenom även till huvudman.

Anmälan samt utredning avser det barn eller de barn som utsatts för händelser som kan misstänkas för kränkande behandling och/eller trakasserier.

Rektor utser utredare av misstanke om kränkande behandling. Vid misstanke om kränkande behandling utses förskollärare och/eller den som har information eller vetskap om ärendet.

Vid misstanke om allvarligare eller upprepade händelser kan förskolans pedagogiska handledare, trygghetsteam samt rektor genomföra utredningen.

Vid kränkande behandling som sker vid upprepade tillfällen eller av allvarligare art stöttar pedagogisk handledare, trygghetsteamet och/eller rektor.

Vid misstanke om kränkande behandling från personal så genomför rektor utredningen.

Uppföljning av händelsen, sker i nära anslutning till händelsen och vid ett eller flera tillfällen efter händelsen, för att se så att åtgärder eller insatser haft avsedd effekt.

När åtgärder, insatser och uppföljningar genomförts och bedöms haft avsedd effekt avslutas ärendet.

Referenslista

Skolverket (2026), Kränkande behandling och diskriminering - Skolverket. [Tillgänglig 20261015]

Främja, förebygga, upptäcka och åtgärda Skolverket 2022 [Tillgänglig 20261015]

Skollag (2010:800) | Sveriges riksdag [Tillgänglig 20261015]

Skolverket (2026) b Arbeta med förskolans och skolans värdegrund - Skolverket

Bilagor